

Most is dübörög...

Harminc éve húzzák az erdélyi táncházakban

„Bár csak ez az éjszaka, Szent György napig tartana... három éjjel, három nap, kimulatom magamat” – énekeltek hajdanán a régi falusi táncházakban a fiatalok. Igaz, Szent György napja már rég elmúlt, de a mulatozóknak a hét végén teljesülhetett a kívánsága: a táncház szülőföldjén három napon át ünnepelték két rangos rendezvény kerek évfordulóját. Az Erdélyi Primások Találkozója tizedik évfordulójára és az Erdélyi Táncház három évtizedére emlékeztek a hét végén Csíkszeredán.

Harminc év nagy idő. Generációk nőttek fel azóta, hogy az erdélyi falu muzsikája belopózott a nagyvárosokba és meghódította a közönséget. Sokan vállaltak ebben fontos szerepet, így *Könczei Ádám* és *Kalós Zoltán* néprajzkutatók, míg az előbbi a kolozsvári táncházat indította el 1977 februárjában, az utóbbi az egyetemista fiatalokat terelgette a táncházak felé. A *Pávai István*, *Simó József*, *Bokor Imre* és *Gyórfi Erzsébet* által

alakított Barozda együttes pedig az elsők között fordult az autentikus forrásokhoz, a falvakban megőrzött ének-, zene- és tánc hagyományhoz azal a céllal, hogy a lehető leg-hitelesebb formában népsze-

rűsitse azt az erdélyi városi fiatalság körében. Ők indították el az első székelyföldi táncházat Csíkszeredában, s ezt követően gombamód szaporodtak a mulatságok, megalkult a talpalávalót húzó Bodzafa, az Ördögszekér, a Regős és a Venyige is. Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen, sőt, a moldvai Jászvásárban is gyülekeztek már a fiatalok.

Így a Securitate is figyelni kezdte az összejöveteleket, a visszaemlékezések szerint a „most táncházat akartok, aztán majd Erdélyt” vádjá gyakran elhangzott egy-egy kihallgatáson, s a kutatóknak éneklő, táncoló, úgynevezett adatközlőket is sokszor összeverték. Mivel a táncház civil kezdeményezésre jött létre, a hatóságok sokáig hezitáltak: átalakítsák-e ellenőrizhető hiva-

talos intézményrendszer képeére, vagy egyszerűen betiltásák. Az utóbbi mellett döntöttek az 1980-as évektől, ám a civil kurázi erősebbnek bizonyult, a mulatozók pincékben táncoltak tovább. A Barozdát 1986-ban tiltották be, hiszen akkor már egy évtizede járta Erdélyt műsoraival, kutatta az erdélyi régizenetét, ráadásul hallatlanul népszerű is volt, rádió- és lemezfelvételeket készített, a bukaresti magyar tévéadás *Kaláka* című műsorainak állandó szereplője volt. A hatalom azonban még így is lassan észmél, az együttes addigra kulturális fogódzót adott a magyar fiataloknak, a táncházak pedig összekovácsolták a közösséget, nem beszélve a nemzeti identitás mélyebb átéléséről.

A kilencvenes évek óta ma már nem a mozgalom léte kérdéses, hanem működésének keretei. Vagyis van-e elég érdeklődő, és életképes-e ez a szórakozási forma az ezredfordulón? Erre, úgy tűnik, igen a válasz. Ma a hivatásos néptáncosok járnak ki a falvakba oktatni, oda, ahová a huszadik század közepén még a kutatók jártak gyűjteni. A megmentett tudás visszaáramlik a falvak fiatal nemzedékéhez, s a városiakkal együtt sokuk életformájához, önazonosságához is hozzátartozik a tánc. A csíkszeredai találkozót többek közt internetes szervezőmunka előzte meg, a régi és a mostani táncházas generáció tagjait igyekeztek elérni ily módon, az e célra indított levelezőlistán több mint kétezer cím gyűlt össze. S a kiemelkedő táncos egyéniségek mellett ott volt a Barozda, a Bodzafa, az Ördögszekér, a Regősök, a Tarisznyás, a Palló, Háromszék zenekar, a Tüske, a Sóvirág is. A hős kori muzsikások és a fiatal bandák együtt húzták.

—ana—